

М. Козыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Педагогика факультеті
«Арнайы және әлеуметтік педагогика» кафедрасы

Академиялық мәселелер жөніндегі Басқарма мүшесі
Р.С. Абергенова
2023 г.

ТАЛАШҚЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ
6B01906 Арнайы педагогика білім беру бағдарлама бойынша
(Жоғары кәсіптік білім және ТЖКБ жеделдетілген)

Петропавл 2023ж.

Бағдарлама әзірленді:

1. Пустовалова Н.И., п.ғ.к, доцент _____

2. Кельдегулова А.Н., магистр, аға оқытушы _____

**Отырыстарда қаралды және бекітуге ұсынылды:
Университеттің академиялық кеңесі**

№ хаттама 10 « 20 » 06 2023 ж.

АС университетінің төрағасы _____ Апергенова Р.С.

Факультет кеңесі

№ 4 хаттама «28» 02 2023 ж.

Педагогика факультетінің академиялық сапа жөніндегі кеңесінің төрағасы

_____ М.Касенова

«Арнайы және әлеуметтік педагогика» кафедрасы

№7 хаттама «23» 02 2023 г.

Кафедра меңгерушісі

_____ Б. Дюсенбаева

Қабылдау емтиханының мақсаты мен міндеттері

Мақсаты: 6B01906 – Арнайы педагогика білім беру бағдарламасын меңгеруін негіз ретінде педагогика және арнайы педагогика негіздері бойынша талапкерлердің кәсіби құзыреттілік деңгейін анықтау, кәсіби іріктеуді жүзеге асыру.

Міндеттері:

- талапкерлердің ұғымдық аппаратты меңгеру деңгейі мен жалпы және арнайы педагогиканың негізгі теориялық ережелерінің меңгеру деңгейін анықтау (жалпы орта арнайы білім берудің білім беру стандарты шеңберінде);
- талапкерлердің жалпы және арнайы педагогиканың өзекті мәселелерін, заманауи әдістер мен технологияларды, ЕБҚЕ балаларды оқыту және тәрбиелеу жөнінде түсініктерінің дәрежесін анықтау;
- жоғары білім деңгейінде кәсіби дайындықты жалғастыру мотивтерін анықтау, талапкерлердің кәсіптік мүдделерінің саласын нақтылау;
- талапкердің жалпы педагогикалық және инклюзивті мәдениетінің деңгейін және тұлғаның кәсіби маңызды қасиеттерінің қалыптасуын бағалау;

Сұхбаттың құрылымы мен бағалау критерийлері

Қабылдау сұхбаты офлайн түрде өткізіледі.

Қабылдау емтиханының нәтижелері бойынша білімді бағалаудың ұпайлық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағалар қойылады. Бұл ретте үміткердің теориялық және практикалық дайындық деңгейі ескеріледі.

Комиссия анықтайды:

- теориялық және практикалық дайындық деңгейінің техникалық және кәсіптік білім берудің белгіленген жалпыға міндетті стандарттарына сәйкестігі;
- жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша білімнің, іскерліктің және практикалық дағдылардың нақты деңгейі, олардың білім беру бағдарламасы бойынша оқу бағдарламалары мен біліктілік сипаттамаларының талаптарына сәйкестігі.

Қабылдау емтиханының нәтижелері өткізілген күні қабылдау комиссиясы отырысының хаттамаларына қол қойылғаннан кейін жарияланады. Қабылдау емтиханының бағалау критерийлері 1 кестеде көрсетілген.

1 кесте. Қабылдау емтиханының бағалау критерийлері

Әріптік жүйе бойынша бағалар	Сандық эквивалент	Үнапайлар (мазмұнды %)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалар	Ауызша емтихандағы білімді, іскерліктерді және дағдыларды бағалау критерийлері
А	4	95-100	Өте жақсы	Қойылған сұраққа толық, егжей-тегжейлі жауап берілген, ұғымдармен еркін жұмыс жасауда, оның маңызды және маңызды емес белгілерін, себеп-салдарының байланыстарын ажырата білуде көрінетін объект туралы саналы білімнің жиынтығы көрсетілген. Жауап ғылыми тұрғыда тұжырымдалған, әдеби тілде баяндалған, логикалық, дәлелді болуы талапкердің авторлық ұстанымын көрсетеді.
А-	3,67	90-94		Қойылған сұраққа толық, егжей-тегжейлі жауап беріледі, саналы білімнің жиынтығы көрсетіледі, тақырыптың негізгі ережелері дәлелді түрде ашылады; жауапта нақты құрылым, логикалық реттілік, берілген ғылым және пәнаралық байланыстар байқалады. Жауап әдеби тілде ғылыми тұрғыда берілген. Ұғымдарды анықтауда талапкер жауап беру барысында өз бетінше түзететін қателер болуы мүмкін.
В+	3,33	85-89	Жақсы	Қойылған сұраққа егжей-тегжейлі жауап беріледі, тақырыптың негізгі ережелері жеткілікті түрде тұжырымды ашылмаған; жауапта ашылатын ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін көрсететін нақты құрылым, логикалық жүйелілік көрсетіледі.
В	3,0	80-84		Қойылған сұраққа жауап берілді, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды бөліп көрсету мүмкіндігі көрсетілді. Жауап әдеби тілде ғылыми тұрғыдан берілген. Жауапта оқытушының көмегімен түзетілген қателер жіберіледі.
В-	2,67	75-79		Жауабы анық құрылымдалмаған, жеткілікті логикалық емес, ғылыми тұрғыда әдеби тілде айтылған. Қателер жіберуі мүмкін.

C+	2,33	70-74		Сұраққа толық, бірақ жеткіліксіз дәйекті жауап беріледі, дегенмен маңызды және маңызды емес белгілерді және себеп-салдарлық байланыстарды анықтау мүмкіндігі көрсетіледі. Жауап логикалық және ғылыми тұрғыдан айтылған. Негізгі ұғымдарды анықтауда 1-2 қателер жіберуі мүмкін.
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Толық емес жауап беріледі. Талапкер тұтастай алғанда мәселенің мәні туралы түсінікке ие, материалды толығымен баяндайды, сонымен қатар білімде айтарлықтай олқылықтар бар, терминология жеткілікті мағыналы емес және жеткілікті түрде қолданылмайды.
C-	1,67	60-64		Толық емес жауап беріледі, логика мен баяндау реттілігінде елеулі бұзылыстар бар. Ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін анықтауда олардың маңызды және мәнісіз белгілері мен өзара байланысын дұрыс түсінбеуден қателіктер жіберіледі. Жалпылама білімнің нақты көріністерін ашу қабілеті көрсетілмейді, жауапта қорытындылар жоқ. Сөйлеуінде, түзетулерді талап етеді.
D+	1,33	55-59		Анықтамалардағы қателермен сұрақ тақырыбы бойынша шашыраңқы білімді білдіретін толық емес жауап беріледі. Қорытындылар, нақтылау және дәлелдері жоқ.
D	1,0	50-54		Жауапта сұрақтың теориялық мазмұны жартылай ашылған, олқылықтар айтарлықтай. Жауаптарда үзінді, қисынсыз баяндау бар. Талапкер бұл ұғымның, теорияның, құбылыстың пәннің басқа объектілерімен байланысын түсінбейді. Тапсырмалардың көпшілігі орындалмады немесе олардың орындалу сапасы минимальды ұпай санымен бағаланды.
FX	0,5	25-49		Жауапта теориялық мазмұн үзік-үзік ашылады, білімдегі олқылықтар айтарлықтай. Қажетті практикалық дағдылар қалыптаспаған. Талапкер пән бойынша нашар бағдарланған; сұрақтарға шатастырып жауап береді, қателер жібереді.
F	0	0-24	Қанағаттанарлықсыз	Жауапта теориялық мазмұны ашылмады. Қажетті практикалық дағдылар қалыптаспаған, білімі әлсіз немесе тіпті жоқ; талапкер қосымша сұрақтарға деген жауаптарында өрескел қателер жібереді.

Талапкерді ауызша жауапқа дайындалуға бөлінген уақыт 20 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін талапкер сұраққа жауап береді және комиссия мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылайтын сұрақтарына (15 минуттан артық емес) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.

3. 6В01906 Арнайы педагогика білім беру бағдарламасы бойынша сұхбат сұрақтары

Жалпы орта білім базасында:

1. Ерекше білімді қажет ететін балалардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері.
2. ЕБҚЕ балаларды отбасында тәрбиелеу.
3. Ата-аналармен жұмыс. Ерекше білімді қажет ететін балаларды отбасылық тәрбиелеу.
4. Ерекше білімді қажет ететін балаларға мектепке дейінгі білім беру.
5. Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытудағы және тәрбиелеудегі өзекті мәселелер.
6. Дефектология ғылымы нені зерттейді, дефектология ғылымының салалары және оның құрамдас бөліктері
7. «Инклюзивті білім берудің» мәні мен түсінігі.
8. ҚР арнайы білім берудің даму перспективалары және қазіргі кезеңнің ерекшеліктері.
9. «Ерекше білімді қажет ету» түсінігінің мәні.
10. «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік-медициналық-педагогикалық коррекциялық қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.
10. Сурдопедагогиканың пәні, мақсаты және міндеті.
11. Логопедияның пәні, мақсаты және міндеті.

Жоғары білім базасында:

1. Қазақстан Республикасындағы арнайы білім беру жүйесі.
2. Арнайы мектептегі оқу үрдісінің коррекциялық бағыттары.
3. Арнайы білім берудің принциптері.
4. Арнайы (түзету) мектептерде білім берудің мазмұны.
5. Білім беру үрдістері. Арнайы (түзету) мектептеріндегі білім беру үрдістерінің негізгі түйіні.
6. Арнайы (түзету) мектебінде оқу үрдісін ұйымдастыру формалары.
7. ҚР мектепке дейінгі арнайы білім беру.
8. Интеграцияланған оқыту модельдері. Интеграциялап оқыту және дифференциалды оқыту.
- 9.
10. Ерекше білімді қажет ететін балаларды отбасында тәрбиелеу.
11. Арнайы мектепте білім беру үрдістерінің ерекшеліктері.
12. Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытуға арналған мектеп түрлері.
13. Мүмкіндігі шектеулі балаларға мектепке дейінгі білім беру..
14. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Реабилитация» түсінігінің мәні.

15. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Реадаптация» түсінігінің мәні.
16. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Реабилитация» түсінігінің мәні.
17. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Компенсация» түсінігінің мәні.
18. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Ерекше білімді қажет ету» түсінігінің мәні.
19. Ерекше білімді қажет ететін балаларды оқыту және тәрбиелеу формалары.
20. Психологиялық-педагогикалық әдебиетіндегі «Инклюзивті білім беру» түсінігінің мәні.
21. «Мүмкіндігі шектеулі балалар» түсінігінің мәні.
22. Ақыл-есі кем тұлғалардың құқықтары туралы БҰҰ декларациясы (1971 ж.).
23. ҚР арнайы білім берудің мемлекеттік жүйесі.
24. Қазіргі таңдағы дефектология ғылымының артықшылықтары.
25. Мүгедектердің құқықтары туралы БҰҰ декларациясы (1989 ж.).
26. «Әлеуметтік бейімдеу» түсінігінің мәні.
27. ҚР 1991 ж ратификацияланған балалар мен мүгедектер туралы конвенция.
28. Арнайы білім беру педагогының жеке тұлғасы және кәсіби қызметі.
29. Л.С. Выготскийдің дефектологияның ғылым ретінде дамуына қосқан үлесі.
30. Мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың түрлі классификациялары.
31. Сурдопедагогиканың пәні, мақсаты және міндеті.
32. Логопедияның пәні, мақсаты және міндеті.
33. Олигофренопедагогиканың пәні, мақсаты және міндеті.
34. «Психикалық дамудың тежелуі», «психофизикалық инфантилизм», «түзету педагогикасы» түсініктерінің мәнін ашыңыз.
35. Мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға әлеуметтік-педагогикалық көмек көрсетуді ұйымдастыру.
36. «Әлеуметтік көмек», «әлеуметтік-педагогикалық қызмет» түсініктерінің мәні.
37. ҚР мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға әлеуметтік-педагогикалық көмек көрсету саласындағы мемлекеттік әлеуметтік саясат стратегиясы.
38. Сөйлеу тілі бұзылыстарының классификациясы..
39. Дефектологияның нысаны, мақсаты және міндеті.
40. Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік оңалту және әлеуметтік бейімдеу.
41. Л.С. Выготскийдің дефектология ғылымының міндеті туралы тұжырымдамасының негізгі ойы.
42. «Аномальды бала» ұғымының мәнін және оның даму ерекшеліктерін ашып айтыңыз.
43. Балалардың есту функцияларының бұзылу себептері.
44. «Қалыпты» және «аномальды» даму критерийлері.
45. Сөйлеу тілі бұзылысының психологиялық-педагогикалық классификациясы.
46. Дамуында ауытқуы бар тұлғалардың құқықтары.

Әдебиеттер тізімі:

1. Специальная педагогика./Под ред. Назаровой Н.М. - М, 2010.
2. Обучение детей с нарушениями интеллектуального развития (олигофренопедагогика)/Под ред. Пузанова Б.П.—М., 2012.
3. Мовкебаева З.А. Инклюзивное образование : Учебное пособие - Алматы : ИП "Сагаутдинов", 2020. - 196 с.
4. Мовкебаева З.А. Включение детей с образовательными потребностями в общеобразовательный процесс : Учебное пособие - Алматы : ИП "Сагаутдинова", 2020. - 238 с.
5. Сулеймеиова Р.А., Хакимжанова Г.Д. Зарубежный и отечественный опыт включения детей со специальными нуждами в общеобразовательный процесс. Проблемы и пути решения.- Алматы, 2009.